

ACIGÖL İLÇESİ

Acigöl'ün tarihi Nevşehir ilinin tarihi ile aynıdır. Çünkü Nevşehir'e 20 km uzaklıkta olduğu için bir fark yok sayılır. Nevşehir ve çevresinde yapılan kazılarda çıkan sonuçlara bakıldığında M.Ö. 3000 yıllarında bile insanların yasadıkları, uygarlıkların kurulduğu anlaşılmaktadır. Hatta Hitit egemenliği altındaki bu topraklarda yerli topluluklar yaşamıştır.

M.Ö. 1800-2000 yılları arasında bu bölgede; Hititler Frigyalılar ve Lidyalılar arasında bu topraklar el değiştirmiştir. Daha sonra ise Büyük İskenderin bu bölgeyi Roma Imp. içine katmasıdır.

Hristiyanlığın Anadolu'yu etkilemeye başladığı sıralarda, aşırı hristiyan sempatanlar buralarda yaşayan halka baskı ve zulüm yapmaya başlamışlardır. Buradaki halkın çoğu baskı ve zulümden kaçmak için yer altı şehirleri yaparak, tüneller açarak ve mağaralarda gizli yerler açarak saklanmışlardır. Hristiyan olan halkın çoğu buralarda ibadet yapmak için ikonlar çizmişler, kiliseler yapmışlar ve ibadetlerine devam etmişlerdir. Roma İmparatoru Konstantin 330 yılında Hristiyanlığın yayılmasını serbest bırakınca bölge halkı tamamen hristiyanlaşmıştır. Halk hristiyan olarak yaşamaya başlamıştır. Roma İmparatorluğu ikiye bölününce Anadolu Doğu Roma Imp. yani Bizansların eline geçti. Daha sonra 7.yy İran Sasanileri'nin baskınlarına uğramışlarsa da tekrar Bizans egemenliği altında kalmışlardır.

İslam dininin yayılmaya başladığı yıllarda Bizanslılarla müslüman Araplar 8. ve 9. yy lardan başlayarak 300 yıl süreyle bu bölgede egemen oldular. Yukarıda da belirtildiği gibi bu bölgedeki halkın çeşitli isgal ve istilalar altında kaldıklarında kurdukları yer altı şehirlerine sığınarak sürgü taslarının kapatarak buralarda saklanmışlardır. Bu sözünü ettigimiz yer altı şehri Acigöl merkezinin kurulduğu yerin altı olup, büyüklü küçüklü sığınağa benzeyen eski barınma yerleri vardır. Su andaki yer altı şehrinin bir kısmı açılmış ancak, daha açılmayan bölümleri vardır. Yer altı şehrine Acigöl ilçesinden girip Yuva köyü yolundaki kaleye kadar Aksaray yolundaki Acigöl'e 7 km uzaklıktaki içdeli ye kadar hatta Karapınar kasabasına kadar geçitlerin uzandığı belirtilmektedir. Yer altı şehirlerinin çoğu çeşitli afetler sonucunda toprakla kapandığından geçitler kullanılmamakta ve harabe halindedir.

Acigöl'e bağlı Tatların Kasabasında görmeye değer yeraltı şehri vardır. Karacaören köyü yakınlarında da çeşitli mağaraların bulunduğu söylenmektedir, ancak suan harabe halindedir. Yine Ağılı köyü, Kurugöl kasabası, Topaç köyü, Yuva köyü ve Kozluca köylerinde de çeşitli mağaraların olduğu söylenmektedir, fakat harabe halindedir.

1071 Malazgirt savaşında Türk ordusu büyük bir zafer kazanınca, Anadolu'ya öncü birlikler ve kesif birlikleri yollamıştır. Bu kesif birlikleri Anadolu'nun yerleşim merkezlerini, iklim ve bitki örtüsünü ve halkın yaşayışlarını incelemişlerdir. Alparslan'ın değerli komutanlarından Afsin Bey ve diğer Türk beyleri komutanları, Bizansın vergi yükünden ve baskısında bıkan halkın ne kadar sıkıntı içinde olduklarını anlayıp onların gönüllerini feth edip, onları kazanmak için Anadolu'ya, manevi mimarlar dediğimiz söylediğini yasayan her hal ve davranışıyla halka örnek olan ilim adamlarını dervişleri gönderdiler. Eğer böyle yapılmamış olsaydı kocaman Anadolu'yu kuvvetle almak mümkün olmazdı herhalde. İşte bu kişilerden biride Hacı Bektas-i Veli'dir. Böylelikle Oğuz Beyleri Anadolu'nun yerleşimine uygun yerlerine yerleşmişlerdir.

Böylece köyler, kasabalar ve şehirler kurmuşlardır. Bundan sonra hristiyan halkla yan yana beraber yaşadılar. Böylece Müslümanların nüfusu günden güne arttı. Yukarıda anlatıldığı gibi Anadolu'nun Türkleşmesi zorla değil, tam bir gönül işbirliği ile gerçekleşmiştir.

Anadolu Selçuklu devleti zayıfladı ve yıkıldı. Bölgeye Karamanoğulları ve Dulkadiroğulları hakim oldular. Yavuz Sultan Selim 1515'te Mısır Memlukları'nın üzerine giderken bu bölgeyi de Osmanlı İmparatorluğuna kattı.

Acigöl, oğuzların Kaçar boyundan olan Horasan Erenlerinden Piri Bey tarafından 1525 yılında kurulmuştur. Konya ilinin sınırları içinde olan Isıklar yaylasında dergah açan Horasan erenlerinden Hıdır Isık isimli Türkmen Dervişinin soyunda gelen Piri Bey ve Obası Acigöl'e ilk yerleşenlerdendir. Günümüzde Hıdırlılar diye bilinen sülale Piri Bey'in torunlarından. Yine günümüzde Acigöl de soyadı Karaman olan birçok kimse vardır. Rivayete göre bu bölgede Karamanoğulları hakim iken bu insanların dedelerini bugünkü Karaman ilinde buraya getirerek iskan ettirmişlerdir. Türkiye Cumhuriyeti kurulup soyadı kanunu çıkınca soyadlarını belirtmek için Karaman soyadını aldılar. Yine veziroğulları olarak bilinen sülale de Dağmat İbrahim Paşa'nın bu bölgede doğup büyüdüktan sonra Osmanlı İmparatorluğunun baskenti olan İstanbul'a giderek padişah 3. Ahmet'in kızı olan Fatma Sultanı olarak onun damadı olmuştur. Padişah damadı olan İbrahim Paşayı vezir yaparak sarayda görev almasını sağlamıştır. Bu döneme Lale Devri denir. İşte Damat İbrahim Paşanın buradaki akrabalarından biri de Acigöl'e yerleştiğinden bir rivayete göre Veziroğulları diye anılırlar.

Acigöl 1870 yılında Kırşehir sancağına, 1902 yılında Ankara iline bağlanarak sancaklardan biri oldu. Kurtulus savaşı başlamadan Niğde Mutasarrıflığı içinde yer alarak kongrelere delege göndermiştir. 5 Eylül 1919 Sivas Kongresine bu bölgeden Dellal Zade Osman Bey temsilci olarak gönderilmiştir. Cumhuriyet kurulduktan sonra Niğde il durumuna getirildi. Acigöl'ün bağlı bulunduğu Nevşehir 6429 sayılı kanunla ve TBMM kararıyla il haline getirilmiştir. Bu duruma göre Kırşehir'e bağlı bulunan Hacıbektaş ve Avanos ilçeleri Kayseri'ye bağlı bulunan Ürgüp ilçesi ve Niğde'ye bağlı bulunan Gülşehir ilçesi Nevşehir'e bağlanmıştır. 1960 yılında eski adı Melengübu olan Derinkuyu ilçe oldu. 1953 yılına kadar mütevazı bir köydü. Bu tarihte Belediyelik olarak Nevşehir'e bağlı bir kasaba olarak kaldı.

4 temmuz 1987 yılında 19507 sayılı Resmi Gazetede ilan edilerek yurdumuzdaki bazı diğer kasabaların ilçe olduğu gibi TBMM kararıyla ilçe oldu. Bu duruma göre Acigöl Nevşehir'in 7. ilçesidir. 1987 yılında oldu ama resmi daireler ve kaymakamlık Ağustos 1988 yılından itibaren fiilen göreve başlamıştır.